

ORGANİZE SUÇ İSTİHBARATI OPERASYON YÖNETİMİ VE BİR MODEL ÖNERİSİ

Organized Crime Intelligence Operation Management and a Model Proposal

Gökhan KULOĞLU*

Özet

Bu çalışmada, öncelikle emniyet istihbarat birimleri tarafından halen yürütülmekte olan organize suç istihbaratı operasyonlarının mevcut yönetim yapısı ve hukuki çerçevesi incelenmiştir. Ardından bir organize suç istihbaratı operasyon yönetim sürecini doğrudan etkilediği değerlendirilen; “organize suç”, “istihbarat” ve “yönetim” gibi bazı temel kavramlar üzerinde durularak, bu kavramların emniyet istihbarat birimleri tarafından yürütülen organize suç istihbaratı operasyonlarındaki yerleri ve önemleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla literatür araştırması gerçekleştirilmiş ve bu konudaki yerli ve yabancı kaynaklar taranmıştır. Çalışmanın neticesinde, ülkemizin mevcut yönetim ve mevzuat yapısı da göz önüne alınarak tüm emniyet istihbarat birimlerinin operasyonel çalışmalarında kullanabilecekleri, standart bir organize suç istihbarat operasyon yönetim modeli oluşturulmaya çalışılmış ve bu model önerisi üzerinden mevcut organize suç istihbaratı operasyon yönetim sürecine ilişkin bir kısım değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Organize Suç, İstihbarat, Yönetim, Başlangıç Şüphesi, Ön Alan Araştırması, Organize Suç İstihbarat Operasyon Yönetimi.

Abstract

In this article, firstly the current organizational structure and judicial framework of the organized crime intelligence operations, which are still being executed by Turkish National

* Dr., 3. Sınıf Emniyet Müdürü, Polis Akademisi Başkanlığı, gokhankuloglu@yahoo.com

Police Intelligence Units, have been examined. Then, it has been tried to bring out their roles and importance of these concepts for an organized crime intelligence operation by focusing on the basic concepts, affecting to an organized crime intelligence operation process, such as “organized crime”, “intelligence” and “management”. A literature review has been conducted for this aim, and national and international resources have been searched. Finally, considering the current administrative and law structure of Turkey, a standard organized crime intelligence operation model that can be used by all the National Police Intelligence Units in Turkey has been formed, and some evaluations and recommendations have been made through this model.

Key Words: Organized Crime, Intelligence, Management, Initial Suspicion, Preliminary Field Investigation, Organized Crime Intelligence Operation Management.

Giriş

İstihbarat, hiç kuşkusuz suç ve suçlularla etkin ve proaktif mücadelenin temel unsurlarından birisidir ve günümüzde organize ve terör suçları başta olmak üzere, diğer tüm suç çeşitleri ile mücadelede çok yaygın bir biçimde kullanım alanı bulmakta ve günden güne önemi artmaktadır. Hatta başta örgütlü suçlar olmak üzere pek çok suç çeşidiyle istihbari yöntem ve teknikler kullanılmadan mücadele edebilmek günümüzde neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Suçun önlenmesine yönelik olarak gerçekleştirilmekte olan bu istihbari çalışmalar, çoğunlukla iyi organize olmayı gerektiren, uzun, zorlu, maliyeti yüksek ve tehlikeli bir dizi gizli faaliyeti kapsamaktadır. Hiyerarşik yapıları, katı kuralları ve kendilerine özgü ödüllendirme ve cezalandırma yöntemlerine sahip olan organize suç örgütleri günümüzde, teknolojinin kendilerine sunduğu her türlü imkân ve yenilikten istifade etmekte ve eskiye nazaran çok daha karmaşık ve deşifresi oldukça güç yeni yöntem ve teknikler kullanmaktadırlar. Günümüzün sınıraşan, hızla değişen ve karmaşıklaşan organize suç dünyası, bu suçla mücadele etme görevi bulunan emniyet istihbarat birimlerini de, bu yeni sisteme uygun, değişime ayak uydurabilen esnek bir yönetim ve personel yapısı oluşturmaya, belli bir model çerçevesinde daha planlı, standart ve sistematik çalışmalar gerçekleştirmeye zorlamaktadır.

Türkiye’de organize suç örgütlerine yönelik istihbarat operasyonları gerçekleştirme görevi bulunan emniyet istihbarat birimleri uygulamada organize suç faaliyetlerine ilişkin ham ve teyide muhtaç istihbari bilgilere

ulaştıklarında durumu özel yetkili mahkemelere aktarmakta ve bu özel yetkili mahkemelerden aldıkları “önleme” kararları aracılığıyla bu suçlara yönelik delil toplama amacı taşımayan, tamamen idari mahiyette istihbarat operasyonları icra etmektedirler. “Organize Suç İstihbaratı Operasyonu” olarak adlandırılan bu istihbarat operasyonlarının temel amacı; herhangi bir organize suç faaliyetini, bir zarar ortaya çıkmadan önce, henüz tehlike aşamasındayken tespit edebilmek ve nihayetinde suçla ilgili olarak bir adli soruşturma açılmasına yetecek düzeyde başlangıç şüphesine ulaşmaya çalışmak, bu başlangıç şüphesine ulaştığında ise durumu vakit kaybetmeksizin adli soruşturmayı yürütecek birimlere aktarmaktır. Günümüz itibarı ile bu aşamada gerçekleştirilen çalışmalar sadece istihbari mahiyette olup, suçu delillendirme odaklı çalışmalardan ziyade, bir nevi “ön araştırma” mahiyetindedir ve çoğunlukla standart bir yönetim modeli etrafında örgütlenmekten uzaktır. Bu çalışmada, Emniyet istihbarat birimlerinin halen sürdürmekte oldukları organize suç istihbaratı operasyonlarının hukuki durumları ortaya konulmaya çalışılmış ve bu operasyonları etkileyen bazı kavramlar incelenerek, uygulamaya yönelik standart bir operasyon yönetim modeli önerisinde bulunulmuştur.

1. Organize Suç, İstihbarat ve Yönetim Kavramları

1.1. Organize Suç Kavramı

İlk kez 1920’li yıllardaki içki yasağı döneminde Amerikalı akademisyen ve yorumcular tarafından kullanılan organize suçun (Gill, 1998:293) tüm dünyada kabul edilmiş ortak bir tanımı bulunmamakla birlikte, Albanese (2004:4) organize suç; yasadışı faaliyetlerden rasyonel bir biçimde kar sağlamaya çalışan ve sürekliliği olan bir suç girişimi olarak tanımlamaktadır. Birleşmiş Milletler Sınır Ötesi Organize Suçla Mücadele Konvansiyonu’na göre ise organize suç örgütü; en az üç kişinin finansal ve maddi bir kazanç elde etme güdüsüyle, uyum içinde suç üretmek için belirli bir zaman periyodunda bir araya gelmesiyle oluşmuş yasadışı bir suç örgütüdür (Güvel, 2004:13). Avrupa Birliğince de organize suç tanımlamak amacıyla bazı özellikler sıralanmış ve bu özelliklerden en az altısının sözkonusu suç örgütünde bulunması halinde bir organize suç örgütünden bahsedilebileceğine vurgu yapılmıştır. Bu özellikler:

- İki den fazla kişinin işbirliği,
- İşbölümü,

- Devamlılık,
- Kendine has bazı disiplin ya da kontrol sistemine sahip olma,
- Ağır suçların işlendiğine ilişkin şüphelerin bulunması,
- Uluslararası düzeyde faaliyetlerde bulunma,
- Sindirmek amacıyla şiddet ya da uygun araçlar kullanma,
- Ticari ve sistemli yapılar kullanma,
- Para aklama faaliyetlerinde bulunma,
- Politikacılar, medya, kamu yöneticileri, adli ya da ekonomik merciler üzerinde nüfuz kurmaya çalışma,
- Etki ve güç elde etmeyi amaçlama şeklinde sıralanmaktadır (Elvins, 2003:30).

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından 2009 yılında gerçekleştirilen bir çalışmada tüm dünyadaki suç faaliyetlerinden elde edilen para, tüm dünyada elde edilen gayri safi yurt içi hâsılının yaklaşık %3,6'sını oluşturan 2,1 trilyon Amerikan Dolarıdır. Yeni milenyumun ilk on yılı içerisinde yalnızca uyuşturucu madde ve diğer uluslararası organize suç faaliyetlerinden yaklaşık 650 milyar Amerikan doları yıllık gelir elde edildiği tahmin edilmektedir. Aynı çalışmaya göre, organize suç faaliyetleri içerisinde ise en büyük gelir %20 oranında uyuşturucu madde kaçakçılığında elde edilmektedir (UNODC, 2011:7). Bir organize suç istihbaratı operasyonunun esas amacı da günümüzde böylesine önemli boyutlara ulaşan bu suça yönelik olarak bir adli soruşturma başlatılabilmesi için gerekli olan yukarıda sıralanan özelliklerden asgari altı özelliğin bulunduğuna ilişkin bir “başlangıç şüphesi”ne ulaşmaya çalışmaktır. Günümüzde, adli soruşturma birimleri bir organize suç örgütü hakkında soruşturmaya başlayabilmek için bu asgari altı özelliği mutlaka aramaktadırlar.

1.2. İstihbarat'ın Tanımı ve Önemi

İstihbarat kelimesi, köken olarak arapça “haber” kelimesinden türetilmiş ve bilgi alma anlamına gelen “istihbar” kelimesinin çoğul halidir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde istihbarat “yeni öğrenilen bilgiler, bilgi toplama, haber alma” şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2012). İstihbarat İngilizce de ise “intelligence” kelimesi ile ifade edilmekte, “bir şeyi öğrenme, anlama ve mantıklı bir şekilde düşünebilme yeteneği” şeklinde karşılığını bulmaktadır (Oxford Advanced Learner’s Dictionary, 2000:623). Federal Soruşturma Bürosu (FBI) ise basit manada istihbaratı; “ulusal güvenliğe yönelik potansiyel tehditler hakkında politika belirleyicilere karar verme sürecinde yardımcı olmak amacıyla toplanmış,

analiz edilmiş ve rafine edilmiş bilgi” olarak tanımlamaktadır (FBI, 2012). Haber, ham bilgiyi ifade etmektedir ve istihbaratın üretilmesi için, sadece haberin, bilginin ve belgenin toplanması yeterli değildir. Elde edilen haberin, bilginin ve belgenin istihbarat olabilmesi için bunların belli bir sistematik içerisinde işlenmesi gerekmektedir (MİT, 2012). Olmuş veya olacak bir olay hakkında toplanan ham bilgi, işleme, analiz/üretim ve son olarak dağıtım aşamalarından oluşan ve “istihbarat çarkı” olarak da adlandırılan bir süreç neticesinde istihbarat haline gelmektedir (CIA, 2012).

Demokratik bir hukuk devletinde, devletin, güvenlik alanında iki önemli ve vazgeçilmez görevi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi ve en önemlisi suç işlenmeden önce suçlulara engel olmak, vatandaşlarının maddi ve manevi açıdan güvenliğini sağlamak, onları suç ve suçlulardan koruyarak mağduriyetlerinin önüne geçmektir. Özellikle suçun mağduru ya da mağdurları açısından önemli olan da bir suçun işlenmeden önce önlenerek, mağduriyetlerinin engellenmesidir. Çağdaş toplumlarda bir devletin vatandaşlarını suça karşı korumak amacıyla gerekli tedbirleri alması onun en başlıca görevleri arasındadır ve bu tedbirleri almaması halinde devletin “hizmet kusuru”ndan bahsetmek mümkündür (Kılınc, 2012). Ancak suç, gerçekleştirilen her türlü önleyici çalışmaya ve alınan tedbirlere rağmen yine de işlenmişse, o zaman bu suçun soruşturulması, yani suçun fail ya da faillerinin tespit edilerek, yakalanması, elde edilen delillerle birlikte yetkili yargılama makamlarının önüne çıkarılmalarının sağlanması gerekmektedir. Gerek suçun önlenmesi, gerekse suç işlendikten sonra failerin yakalanabilmesi öncelikle sağlam ve güvenilir bir istihbarat ile mümkün olabilmektedir.

1.3. İstihbaratın Üretim Aşamaları (İstihbarat Çarkı)

İstihbarat faaliyeti kesintisiz bir faaliyettir ve bu faaliyet uzmanlar tarafından “istihbarat çarkı” adı verilen bir çarka benzetilmektedir. İstihbarat çarkı, arıtılmamış bilgilerin politika belirleyicilerin kullanımına sunulması amacıyla işlenmiş istihbarata dönüştürülmesi sürecidir (FBI, 2012). Kısaca ham bilginin karar verme aşamasında ve politikaların belirlenmesinde kullanabilmesi için istihbarat ürününe dönüştürme aracıdır (US Department of Justice, 2003:7). Bu çark; Planlama ve Yönlendirme, Toplama, İşleme, Analiz ve Üretim ve Dağıtım adı verilen toplam beş aşamadan oluşmaktadır.

1.3.1. Planlama ve Yönlendirme

Öncelikle toplumun güvenliğini sağlamak için hangi tür istihbarata ihtiyaç duyulduğu yetkili kurum, kuruluş ve organlarca belirlenmekte ve bu ihtiyaç çoğunlukla yasal düzenlemelere konu olmaktadır. Yetkili kurum, kuruluş ve organlarca belirlenen ve yasalarla çerçevesi çizilmiş olan istihbarat ihtiyacı doğrultusunda ilgili istihbarat birimi neyi, nasıl yapacağını planlamakla işe başlamaktadır. Bu aşamada bilinenler bir yerde toplanmakta ve neleri bilmeye ihtiyaç olduğu saptanmaktadır. Ayrıca, gerekli bilginin nasıl elde edilebileceği de bu aşamada tartışılmaktadır. Planlama ve yönlendirme, istihbarat ihtiyacının tanımlanmasından istihbaratın yetkili makama dağıtım sürecinde ortaya konan tüm çabaların yönetimini ifade etmektedir (FBI, 2012).

1.3.2. Toplama

Toplama aşaması, ihtiyaçlar doğrultusunda ham bilginin elde edilmesi sürecidir. Ham bilginin toplanması açık ve gizli olmak üzere iki yolla mümkün olabilmektedir. Açık kaynaklar olarak internet, TV, radyo, gazete vs. sıralanabilir. Gizli (örtülü) bilgi toplanması aşamasında ise dinleme cihazları, gizli kameralar hatta uydu teknolojileri dahi kullanılabilir. Yine gizli istihbarat elde etme yöntemleri arasında insan istihbaratı (HUMINT), görüntü istihbaratı (IMINT) ve sinyal istihbaratı (SIGINT) da sayılabilir (CIA, 2012).

1.3.3. İşleme

İşleme, toplanan büyük miktardaki bilginin bir analist tarafından kullanılabilir bir forma dönüştürülmesi sürecini kapsamaktadır (FBI, 2012). İşleme aşamasında; arşivlerden, ajan veya mutemetlerden, ihbar ya da şikayetlerden, açık kaynaklardan, online veri bankalarından, teknik takip ve izleme faaliyetlerinden, tahkikatlardan ve saha çalışmalarından elde edilen her türlü bilgi, veri ve belge elden geçirilmekte ve büyük resimdeki yerlerine konulmaya çalışılmaktadır. Bu aşamada en ufak ayrıntılar bile gözden kaçırılmamaya çalışılmaktadır (CIA, 2012).

1.3.4. Analiz ve Üretim

Analiz ve üretim aşaması ham bilginin istihbarata dönüştürülmesi aşamasıdır. Bu esnada, parçalar halindeki tüm bilgiler bir araya

getirilmekte, değerlendirilmekte, analiz edilmekte ve son olarak bir istihbarat ürünü ortaya çıkarılmaktadır. Ayrıca, bu bilgilerin güvenilirliği, doğruluğu ve işe yararlılığı da değerlendirilmekte ve incelenmektedir (FBI, 2012). Bu işlemler uzman “İstihbarat Analizcileri” tarafından gerçekleştirilmektedir. Bir istihbaratın istihbarat analizcileri tarafından analiz edilmeden dağıtılması son derece zararlı ve geriye dönüşü olmayan hatalara neden olabilmektedir. Bu nedenle çok hayati ve istisnai bir durum sözkonusu değilse, istihbarat, aceleye getirilip, analiz aşaması atlanarak üst makamlara iletilmemelidir. Analiz işlemi son derece karmaşık yöntem ve teknikleri içerdiğinden, analiz işlemi uzman analistler tarafından gerçekleştirilmelidir. Bu nedenle, istihbarat operasyon ekibinde uzman bir analizcinin de görevlendirilmesi ve bu analizci ile operasyonel birimler arasında sağlıklı bir iletişim altyapısı kurulması son derece önemlidir. Çünkü masa başında istihbaratı toplayan ve kullanacak personelden kopuk bir analiz sisteminde arzu edilen neticeler alınamayabilir. Bu aşamada “ne oluyor?”, “niçin oluyor?”, “daha sonra ne olabilir?” ve “ülkenin çıkarlarını, insanların ve toplumun huzur ve güvenliğini nasıl etkiler?” sorularının cevapları aranmaktadır. Analizin neticesinde ortaya çıkan gerçekler kapsamlı bir rapora aktarılmaktadır (CIA, 2012).

1.3.5. Dağıtım

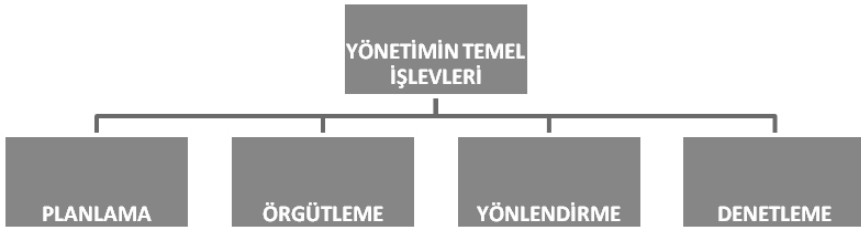
İstihbarat çarkının son aşamasını “Dağıtım” oluşturmaktadır ve bu aşamada bir yanlış yapılması halinde en baştan beri gerçekleştirilen tüm çalışmalar boşa gidebilir. Dağıtım, analiz neticesinde rapor haline getirilen istihbarat ürününün son olarak, istihbarat çarkını başlatan ve istihbarat talebinde bulunan yetkili kurum, kuruluş ve organlara ulaştırılması işlemidir. Dağıtım aşamasında dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise, istihbaratın, ilgili makama zamanında ulaştırılmasıdır. Eskiden son derece güç koşullarda gerçekleştirilen dağıtım işlemi, günümüzün hızlı ve güvenli dijital dağıtım teknolojileri sayesinde farklı biçimlerde ve kolayca gerçekleştirilebilmektedir (CIA, 2012).

1.4. Yönetim ve Yönetim’in Temel İşlevleri

Yönetim genel itibarı ile uygun bir ortamda ve ortak bir amaç etrafında toplanmış bir grup insanın davranışlarını etkileyerek, onların çabalarının, bu ortak amaca ulaşabilmek için gereken sonuçları elde edebilecek biçimde yönlendirilmesi süreci olarak tanımlanmaktadır. İki ya da daha

fazla kişinin, kendi bireysel amaçlarının üzerinde tuttıkları bir amacı gerçekleştirebilmek için birlikte çalışmaları gerektiğinde, yönetim, bu kümenin üyelerinin nasıl yönlendirileceğini ve onların çabalarının nasıl eyleme dönüştürüleceğini belirlemektedir. Kurumsal anlamda incelendiğinde ise yönetimi, insanları belli bir amaca doğru yönelten ve genellikle planlama, örgütleme, yöneltme ve denetleme şeklinde dört ana işlevden oluşan toplumsal bir süreç olarak kabul etmek mümkündür. Bu işlevler birbirleriyle karşılıklı ilişki içerisindedir. Yönetim işlevlerinin her biri birbirini yakından ilgilendirmekte ve etkilemektedir, birisinin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi diğerlerinin başarısına bağlıdır (Bozkurt ve Ergun, 1998: 265-266). Yönetimin temel işlevlerini Şekil 1’de görüldüğü gibi planlama, örgütleme, yönlendirme ve denetleme şeklinde dört ana başlık altında toplamak mümkündür.

Şekil 1: Yönetimin Temel İşlevleri

Mintzberg (1994:11-26) planlamadan “geleceği düşünme, geleceği kontrol etme, karar verme” şeklinde bahsetmektedir. Planlama işlevi amaçların tanımlanması ve açıklanması, politikaların saptanması, programların düzenlenmesi, kullanılacak araçların ve yöntemlerin belirlenmesi gibi konularda verilecek kararları kapsamaktadır (Bozkurt ve Ergun, 1998:266). Hazırlanan planların uygulanabilmesi için gerekli etkinlikleri, yönetim birimleri içinde toplamak, başka bir ifadeyle, uygun yapıyı kurmak ve bu birimlerdeki yöneticiler ile çalışanlar arasındaki ilişkileri belirlemek, örgütleme işlevini oluşturmaktadır (Bozkurt ve Ergun, 1998:266). Örgüt üyelerinin iyi bir önderlik ve iletişim kalıbı içerisinde örgüt amaçları doğrultusunda güdülenmeleri, özendirilmeleri ve ortak amaca doğru ilerlemeleri sağlanmalıdır. Yönetimin bu doğrultuda gerçekleştirdiği bu faaliyetler yöneltme ya da yönlendirme işlevi olarak adlandırılmaktadır (Bozkurt ve Ergun, 1998:266). Son

olarak yönetim, örgütün amaçlarını gerçekleştirebilmek amacıyla önceden bir dizi başarı ölçütü de belirlemekte ve yönetim faaliyetinin neticesinde örgütün bu belirlenen başarı ölçütlerine ne ölçüde ulaştığını saptamak amacıyla bir karşılaştırma işlemi gerçekleştirmektedir. Bu işleme “denetleme” adı verilmektedir (Bozkurt ve Ergun, 1998:266).

2. Organize Suç İstihbaratı Operasyonu’nun Hukuki ve Kavramsal Çerçevesi

2.1. Organize Suç İstihbaratı Kavramı

Operasyonel istihbarat genel anlamda, belirli suç ve suçlu tiplerine karşı uygulamaya konulan tanımlama, hedefleme, yakalama ve engelleme faaliyetidir (McDowell, 1998:15). Organize suç istihbaratını ise, farklı kaynaklardan elde edilen bilgileri değerlendiren, birbirleriyle ilişkili bilgileri biraraya getiren, problem çözme ya da analiz gibi bilimsel yöntemler kullanarak bir organize suç hakkında sonuç üreten ya da tahminde bulunan bir analitik yöntem ürünü olarak tanımlamak mümkündür. Suç istihbaratı aracılığıyla, kolluk kuvvetlerinin karar vericileri için karmaşık suçlar, suç örgütleri, ağır suçlular ve teröristler hakkında anlamlı ve dikkate değer bilgiler sağlanmaktadır (Carter, 2004:7). Genel olarak organize suç istihbaratı, organize suç örgütlerinin amaçları, örgütlenme biçimi, çalışma biçimi, gelir kaynakları, yurt içi yurt dışı legal ve illegal bağlantılarının ortaya çıkarılmasına yönelik olarak tasarlanmış bir faaliyetler bütünüdür.

2.2. Organize Suç İstihbaratı Operasyonu’nun Hukuki Çerçevesi

Mevzuatımızda güvenlik birimlerinin öncelikli görevi tehlikeyi önlemek olarak belirlenmiştir. Güvenlik birimlerinin tehlike ile bağlantılı olduğu oranda, halen mevcut bir tehlikenin olumsuz sonuçlar doğurmasını engelleme yani bastırma ve yine tehlike ile bağlantılı olarak suç işlendikten sonra “araştırma yapma” görevleri bulunmaktadır. Bir kolluk birimi, bir kanun ile yasaklanan ve kendisine genel bir tehlikeyi önleme yetkisi veren bir davranışın yapıldığını fark ettiği zaman buna kendiliğinden müdahale etmeye mecburdur (Yenisey, 2012:8). Geçmişte işlenmiş olan suçlar ileride işlenecek suçlar açısından bilgi kaynağı oluşturmaktadır. Bu nedenle tehlikeyi önlemek açısından bilgi toplamak güvenlik birimlerinin temel görevleri arasında yer almaktadır. Özellikle örgütlü suçlar olmak üzere pek çok suç belli bir planlama ve hazırlık

aşamasından geçerek teşebbüs ya da icra aşamasına ulaşmaktadır. Bir organize suç istihbaratı operasyonunun temel amacı, organize suçta işte bu henüz planlama ve hazırlık aşamasında hatta daha öncesinde tespit edebilmektir.

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu 5237 sayılı TCK 220. maddede ele alınmaktadır. Bu maddede; en az üç kişinin kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla, araç ve gereç bakımından bu suçları işlemeye elverişli bir örgüt kurması veya yönetmesi halinde cezalandırılacakları belirtilmektedir. TCK'nın 6. maddesinde ise, örgüt mensubu; “bir suç örgütünü kuran, yöneten, örgüte katılan veya örgüt adına diğerleriyle birlikte veya tek başına suç işleyen kişi” olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca TCK'nın 316. maddesinde aynı Kanunda sıralanan bir kısım suçların herhangi birini elverişli vasıtalarla işlemek üzere iki veya daha fazla kişinin, maddi olgularla belirlenen bir biçimde anlaşmaları durumunda “suç için anlaşma” suçunun oluşacağı belirtilmektedir. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 250. maddesinde de; “örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen uyuşturucu ve uyarıcı madde imâl ve ticareti suçu veya suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini aklama suçu, haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde cebir ve tehdit uygulanarak işlenen suçlar, devletin güvenliğine, anayasal düzenine ve bu düzenin işleyişine, milli savunmaya ve devlet sınırlarına karşı suçlar” nedeniyle açılan davaların, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yargı çevresi birden çok ili kapsayacak şekilde belirlenecek illerde görevlendirilecek ağır ceza mahkemelerince görüleceği hükme bağlanmıştır.

2559 sayılı PVSK'nın 1. maddesinde: “Polis, asayiş amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatını temin eder.” denilerek polisin görev ve yetki alanı belirlenmiş, aynı Kanununun 2. maddesinde ise genel emniyetle ilgili görevleri ikiye ayrılarak; birincisi, “kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere, hükümet emirlerine ve kamu düzenine uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri dairesinde önünü almak”, ikincisi ise “işlenmiş olan bir suç hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı görevleri yapmak” şeklinde sıralanmıştır. Emniyet istihbarat hizmetlerinin ana dayanağını oluşturan PVSK'nın Ek 7. maddesinde ise; “polis Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasa düzenine ve genel güvenliğine dair önleyici ve koruyucu tedbirleri almak, emniyet ve asayiş sağlamak üzere, ülke seviyesinde istihbarat faaliyetlerinde bulunur, bu amaçla bilgi toplar,

değerlendirir, yetkili mercilere veya kullanma alanına ulaştırır.” denilerek, emniyet istihbarat birimlerinin organize suç istihbaratı operasyonları düzenleyebilmesine olanak sağlanmıştır.

2.3. Teknik Takip ve İzlemenin Hukuki Altyapısı

Yukarıda da kısaca özetlenmeye çalışıldığı gibi mevzuat, emniyet istihbarat birimlerine suçu önleme ve istihbarat yapma görev ve yetkisi vermektedir. Emniyet istihbarat birimlerinin suçu önleme görevi, suç işlenmesi tehlikesini önlemeyi ve gelecekte doğabilecek tehlikeleri ortaya çıkaran nedenleri ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla PVSK Ek Madde 7’den kaynaklanan yetki doğrultusunda önlemeye yönelik teknik takip ve izleme faaliyetlerinde bulunmaktadır. Bu teknik takip ve izleme faaliyetleri neticesinde elde edilen bilgiler hiç bir şekilde delil olarak kullanılamamaktadır. Ancak bu birimler tarafından elde edilen ve “başlangıç şüphesi” oluşturmaya yeterli bulunan bilgiler emniyetin KOM, Asayiş ya da TEM gibi ilgili adli soruşturma birimlerine aktarılarak, yetkili adli birimler gözetiminde adli soruşturma başlatılması sağlanmaktadır. Bahsekonu bu adli birimler tarafından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 135. maddesine göre, bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilmekte, dinlenebilmekte, kayda alınabilmekte ve sinyal bilgileri değerlendirilebilmektedir. Türk Ceza Kanunu’na göre dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin kararlar ancak “Katalog Suçlar” olarak adlandırılan, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu gibi, aynı Kanununun 81, 82, 83, 94, 95, 102, 103, 197, 227 (3. fıkra), 235, 252, 282, 314, 315, 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337’nci maddelerinde anılan suçlar ile 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununun 12. Maddesi, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22. Maddesi (3. ve 4. fıkralar), 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar ile 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74. maddelerinde tanımlanan suçlarla ilgili olarak verilebilmektedir.

2.4. Başlangıç Şüphesi ve Ön Alan Araştırması Kavramları

2.4.1. Başlangıç Şüphesi Kavramı

Ülkemizde Ceza Muhakemesi “Soruşturma” ve “Kovuşturma” evrelerinden oluşmaktadır. Soruşturma aşamasında; başlangıçtaki “şüpheli ya da şüphelilerin” suç sayılan belli bir fiili işleyip işlemedikleri araştırılmakta, kamu davasının açılmasına ilişkin yeterli şüphe bulunup bulunmadığına ve sonuç itibarı ile “kovuşturma” yapılmasına gerek olup olmadığına karar verilmektedir. Cumhuriyet Savcısı tarafından kovuşturma yapılması gerektiğine karar verildiğinde ise suç ve faileri hakkında bir “iddianame” düzenlemekte ve bu iddianame kovuşturulma talebiyle yetkili mahkemeye sunulmaktadır. Soruşturma esnasında bir suçun işlendiği izlenimi veren bir durumun sözkonusu olması halinde buna “şüphe” ve bu suçla ilgili eğer belli bir kişi varsa bu kişiye de “şüpheli” adı verilmektedir. Cumhuriyet Savcısı tarafından hazırlanan iddianamenin yetkili mahkemece kabulü ile birlikte şüpheli, “sanık” haline dönüşmektedir. Başlangıç şüphesi bir otomobilin kontak anahtarı gibi soruşturma evresini başlatmaktadır (Yenisey, 2012:9). CMK 160. maddeye göre Cumhuriyet Savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hali öğrenir öğrenmez, yani başlangıç şüphesine ulaşır ulaşmaz kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek amacıyla işin gerçeğini araştırmaya başlamaktadır.

2.4.2. Ön Alan Araştırması Kavramı

Zaman zaman “inceleme” olarak da adlandırılan “ön alan araştırmaları” neticesinde, ortada bir adli soruşturma başlatılması için gereken “başlangıç şüphesi”nin bulunup bulunmadığına karar verilmektedir. Başlangıç şüphesinin oluşması ile birlikte savcı tarafından adli soruşturma süreci başlatılmaktadır. Ancak her zaman ortada somut ve elle tutulur bir başlangıç şüphesinden bahsetmek mümkün olamayabilmektedir. Araştırılması gereken şüpheli bir durum sözkonusudur, ancak bu şüphe bir adli soruşturma başlatılması için yeterli değildir. Bu durumda savcı ve polis tarafından somut olgulara dayanan ve bir adli soruşturma sürecini başlatmaya yetecek düzeyde bir “başlangıç şüphesinin” bulunup bulunmadığının araştırılması gerekmektedir. Bu araştırma faaliyetleri “ön alan araştırmaları” şeklinde tanımlanmaktadır (Yenisey, 2012:10). Bu araştırma faaliyetinin ardından eğer somut verilere dayanan bir başlangıç şüphesine ulaşılabılırsa, o zaman Cumhuriyet Savcısı tarafından adli soruşturma başlatılmaktadır. Ön alan

araştırması esnasında bir başlangıç şüphesinden ve suç işlendiğine ilişkin somut verilerden söz etmek mümkün değildir, daha çok ortada bir suç işleme tehlikesi mevcuttur ve mevzuatımıza göre tehlikeyi önleme görevi bulunan genel kolluk birimleri, böyle bir tehlike durumunda bu araştırma faaliyetlerini kendiliğinden gerçekleştirebilmektedir.

3. Organize Suç İstihbaratı Operasyonları İçin Bir Yönetim Modeli Önerisi

3.1. Organize Suç İstihbaratı Operasyonu

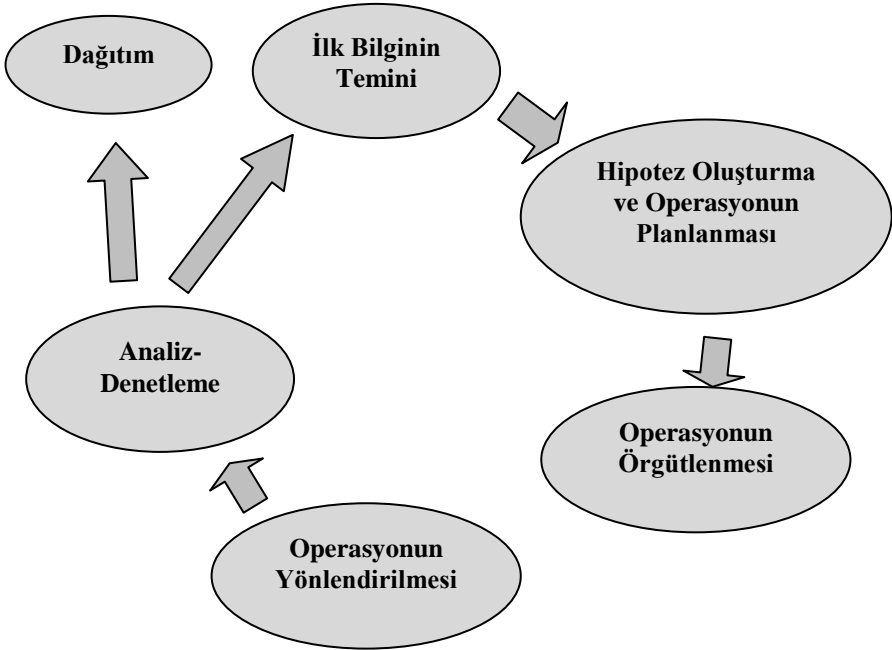
Organize suç istihbaratı operasyonlarını, istihbari yöntem ve taktikler kullanarak, bir organize suç örgütü henüz suç işlemeyen, ya da daha fazla suç işlemelerini önlemek amacıyla ve adli soruşturma birimlerinin bir soruşturma başlatabilmeleri için gerekli olan kuvvetli ve somut gerekçelere dayanan bir “başlangıç şüphesi” ne ulaşabilmek amacıyla düzenlenen istihbarat operasyonları olarak tanımlamak mümkündür. Organize suç örgütlerine yönelik olarak gerçekleştirilen bir istihbarat operasyonunun temel amacı, delil elde etmek değil, başlangıçta da vurgulandığı gibi herhangi bir organize suç faaliyeti henüz işlenmeden önlemek ve nihayetinde suçun işlendiğine dair eğer kuvvetli bir başlangıç şüphesi oluşturmaya yetecek bilgiye ulaşılmışsa, zaman kaybetmeksizin elde edilen bu istihbari bilgileri adli soruşturmayı yürütecek adli birimlere ulaştırmaktır. Organize Suç İstihbarat Operasyonu neticesinde, bir organize suç faaliyeti ile ilgili olarak başlangıç şüphesine ulaşmak hedeflenmektedir. Emniyet istihbarat birimleri çalışmaları esnasında organize suç faaliyetlerine ilişkin olarak araştırılması gereken, şüpheli bir durumla karşılaştıklarında, PYSK Ek Madde 7’den kaynaklanan istihbarat toplama yetkilerini kullanmak üzere durumu özel yetkili mahkeme savcılıklarına aktarmakta ve bu özel yetkili mahkemelerden aldıkları kararlar aracılığıyla “Organize Suç İstihbaratı Operasyonları” icra etmektedirler.

3.2. Organize Suç İstihbaratı Operasyon Yönetimi İçin Bir Model Önerisi

Ülkemizde emniyet istihbarat birimleri tarafından yürütülmekte olan organize suç istihbaratı operasyonları eğer planlı olarak yürütülüyorlarsa, özellikle yazışma formları gibi belli başlı bazı şekli standart uygulamalar söz konusu olmaktadır. Bu operasyonlar esnasında faaliyete konulan iş ve işlemlerin de bir yönetim modeli çerçevesinde düzenlenmesi ve standart

bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Böylesine standart bir yönetim modeli ile emniyet istihbarat birimlerinin yürütmekte oldukları organize suç istihbaratı operasyonlarını, yeni ve karmaşık organize suç türlerine karşı daha etkin ve verimli bir hale getirilebilecektir. Bu amaçla önerilen organize suç istihbaratı operasyon yönetim modelini Şekil 2’de görüleceği gibi; ilk bilginin temini, hipotez oluşturma ve operasyonun planlanması, operasyonun örgütlenmesi, operasyonun yönlendirilmesi, analiz ve denetleme ve dağıtım şeklinde özetlenebilecek 6 temel aşamada incelemek mümkündür.

Şekil 2: Organize Suç İstihbaratı Operasyon Yönetim Modeli

3.2.1. İlk Bilginin Temini (İstihbari Bilgi Kaynakları)

İlk bilginin güvenilir ve doğru olması, istihbarat operasyonunun bundan sonraki seyrini doğrudan etkileyeceği için son derece önemlidir. İlk bilginin elde edilmesinden sonra bu bilginin doğruluğu ve güvenilirliği uzman personel tarafından analize tabi tutulmalı ve kaynağın güvenilirliğinden emin olunmalıdır. Emniyet istihbarat birimlerine

organize suç örgütlerine ilişkin ilk bilgiler genellikle, ajan ve mutemetler, ihbar ve şikâyetler, açık kaynaklar, teknik takip ve izleme faaliyetleri, diğer birimlerden gelen istihbarat talepleri, tahkikatlar ve saha çalışmaları neticesinde intikal etmektedir.

3.2.1.1. Ajan ve Mutemetler

Ajan ve mutemetler, tüm suçlar açısından olduğu gibi organize suçlarla mücadele açısından da son derece önemli istihbari bilgi kaynaklarıdır. İlk ağızdan ve bizzat müşahade edilmiş olma olgusu tartışmasız bu yöntemi vazgeçilmez kılmaktadır. Organize suç örgütleri genellikle faaliyetlerini legal bir görüntü ile maskeleyerek çalışmaktadırlar. Böylelikle suçtan elde edilen gelir meşru kanallara aktarılmakta ve güvenlik güçleri tarafından bu suç örgütlerinin tespit edilmesi oldukça güç bir hal almaktadır. Bu nedenle bu suçların aydınlatılmasında ajan ve mutemetler aracılığıyla içeriden bilgi almak son derece önemli olmaktadır. Ancak, organize suç örgütlerinin çoğunlukla kendilerine özgü sızmayı engellemeye yönelik son derece katı ve acımasız kuralları bulunabilmektedir. Bu durum bu örgütlere yönelik ajan ve mutemet teminini çok zorlaştırmaktadır. İstenilen bilgiyi elde edebilecek ajanın temini bazen aylar, hatta yıllar alabilmektedir (Hulnick, 2006:960). Organize suç operasyonlarında çalıştırılan ajan ve mutemetlerin, ödüllendirilme ya da kanuni koruma altına alınabilme ve yürürlükte bulunan bazı mevzuat hükümlerinden yararlanabilmeleri amacıyla operasyonun belli bir aşamasında adli çalışmayı yürütecek birimlere devredilmeleri de sözkonusu olabilmektedir.

3.2.1.2. İhbar ve Şikâyetler

Herhangi bir suça tanıklık eden ya da suçla ilgili bilgi alan herkes savcılık veya polise ihbarda bulunarak, suç ile ilgili bilgi aktarabilmektedir. İhbarda bulunan kişi, esasen tanık olduğu bir suçla ilgili olarak bilgi veren kişidir, bu kişi ayrıca bu fiilin kovuşturulması veya cezalandırılması yönünde bir talepte bulunursa o zaman “şikâyet” sözkonusu olmaktadır. Zaman zaman özellikle suçu işleyen kişi ya da örgütlerden korkan kişiler suçla ilgili tanık oldukları ya da vakıf oldukları bilgileri savcı yada güvenlik güçlerine telefon, mektup, e-posta vb. gibi araçlarla iletmekte ve ihbarda bulunmaktadırlar. Zaman zaman yanlış oldukları ve güvenlik birimlerini yanlış yönlendirme amacı taşıdıkları gözlemlenen bu ihbarların büyük bir kısmının da doğru olduğu ve son

derece büyük kapsamlı operasyonları tetikleyebildiği bilinmektedir. İhbarların pek çoğunda muhbirler suçu işleyen kişilerden korktukları için kimliklerini gizli tutmayı tercih etmektedirler.

3.2.1.3. Açık Kaynaklar (İnternet, TV, Radyo, Gazete vs.)

Bazen televizyon, gazete, radyo veya internet gibi yazılı ya da görsel kitle iletişim araçlarında organize suç örgütlerinin faaliyetlerine işaret edebilecek haber ve yazılara rastlanabilmektedir. İstihbarat personeli tarafından bu yazılı ve görsel açık kaynaklar dikkatle izlenmeli ve analize tabi tutulmalıdır. Bu açık kaynaklardan elde edilecek organize suçla ilgili ipuçlarının ancak uzman personel tarafından algılanabilip, çözülebileceği de bu aşamada unutulmamalıdır. Örneğin çok büyük bir kamu ihalesinin istihbarat personeline geçmişteki organize suç örgütleri ile ilişkisi bilinen şahıs ya da şahıslarca alınmasına yönelik girişimler, pek çok kişi için çok önemli bir bilgi olmamakla birlikte, bir istihbarat uzmanı için dikkat çekici ve üzerinde durulması gereken bir ipucu olarak algılanabilmektedir.

3.2.1.4. Teknik Takip ve İzleme Faaliyetleri

Emniyet istihbarat birimleri tarafından farklı örgütlü suçlara yönelik olarak gerçekleştirilen teknik takip ve izleme faaliyetleri esnasında zaman zaman bir takım organize suç faaliyetlerine ilişkin bazı bilgilere ulaşılabilmekte ve bu bilgiler yeni bir organize suç istihbaratı operasyonu için başlangıç noktası olmaktadır. Aynı suç türünde faaliyet gösteren farklı organize suç örgütü üyeleri, zaman zaman rekabetten kaynaklanan ya da intikam almaya yönelik amaçlarla rakipleri hakkındaki bazı özel bilgileri kasıtlı olarak ifşa edebilmekte ve bu bilgilerin güvenlik birimlerine ulaşmasına vesile olabilmektedirler. Organize suç örgütleri aynı şekilde zaman zaman birbirlerinin mağduru ya da tedarikçisi olabilmektedirler. Örneğin suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgüt, uyuşturucu madde ya da silah kaçakçılığı ile uğraşan kişilerle sık sık irtibata geçebilmektedir, bu ilişki ve irtibatların operasyonel çalışmalar esnasında emniyet istihbarat birimleri açısından ele alınıp incelenmeleri gerekmektedir.

3.2.1.5. İstihbarat Talepleri

Mevcut yasal düzenlemelere göre organize suç istihbarat operasyonlarını gerçekleştirme görevi yalnızca istihbarat birimlerine aittir ve bu nedenle ilin valisi ve emniyet müdürü gibi sıralı amirler aracılığıyla veya emniyetin Terörle Mücadele, Asayiş, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri gibi farklı birimlerinden zaman zaman emniyet istihbarat birimlerinden bazı suçlara ilişkin istihbarat taleplerinde bulunulabilmektedir. Bu talepler çoğunlukla istihbarat birimleri açısından fazladan iş yükü anlamına gelmekte, ancak zaman zaman da bir organize suç faaliyeti hakkında ipuçları da içerebilmekte ya da emniyet istihbarat birimini bir organize suç örgütüne ulaştırabilmektedir. Emniyet istihbarat birimleri böyle bir ipucuna ulaştıklarında, çalışmalarını bu yönde daha da derinleştirmekte ve organize suçun işlendiğine ilişkin bir başlangıç süphesi oluşuncaya kadar çalışmalarına devam etmektedirler.

3.2.1.6. Tahkikatlar

Emniyet istihbarat birimleri uygulamada, görev sorumluluk sahalarına giren bir konuda bilgi elde edebilmek amacıyla istihbari yöntem ve taktikler kullanarak yerinden tahkikatlar gerçekleştirmektedirler. Bu tahkikatlar kapsamında, daha önceden tanınan ve kendilerinden güvenilir ve sağlam bilgiler alınmış olan kişilerle görüşülmekte, görüşülmesinde sakınca görülmeyen yeni kişilere ulaşılmakta ya da maskeleyme yöntemi kullanılarak, bizzat farklı kimliklere bürünen istihbarat personeli tarafından gözlem ve incelemeler gerçekleştirilmektedir. Bu tahkikatlar esnasında istihbarat personeli asıl amaçtan farklı ve organize suç faaliyetlerine ilişkin olarak bazı istihbari bilgilere ulaşabilmektedir. Elde edilen bu istihbari bilgiler, haberin kaynağı, güvenilirliği ve ilgililerin suç geçmişleri gibi hususlarda gözönüne alınarak değerlendirilmeye tabi tutulmakta ve bir organize suç istihbaratı operasyonunun başlatılmasına gerekçe teşkil edebilmektedir.

3.2.1.7. Saha Çalışmaları

İstihbarat birimleri tarafından, herhangi bir bölgenin sosyal, demografik, coğrafi ve ekonomik durumu incelenerek, güvenlikle ilgili mevcut ve gelecekte sözkonusu olabilecek riskler önceden tespit edilmeye çalışılmaktadır. Saha çalışmaları olarak da adlandırılabilir bu çalışmalar kapsamında, hedeflenen alanda bizzat istihbarat personeli tarafından inceleme, araştırma ve gözlem çalışmaları

gerçekleştirilebildiği gibi, hedef alanda yaşamlarını sürdürmekte olan ve çok farklı kesimlerden uygun kişilerle de bire bir görüşmeler gerçekleştirilebilmektedir. Bu saha çalışmaları çoğu zaman özel bir amaca yönelik olarak gerçekleştirilebildiği gibi zamana yayılarak sorumlu olunan tüm bölgeye yönelik olarak da gerçekleştirilebilmektedir. Bu çalışmalar aracılığıyla hedeflenen bölgenin istihbarat personeli tarafından adeta bir fotoğrafı çekilmekte ve bu esnada ilgili ilgisiz pek çok konu hakkında olduğu gibi bölgede faaliyetlerde bulunan organize suç örgütlerine ilişkin olarak da istihbari bilgilere ulaşılması sözkonusu olabilmektedir. Saha çalışmasına başlanmadan önce çalışmanın hedefleri belirlenmekte ve bu amaçla bir plan yapılmaktadır. Ardından konulan bu hedefler ve hazırlanan plan çerçevesinde bilgi toplama faaliyetlerine başlanmaktadır. Saha çalışmaları neticesinde elde edilen tüm bilgi ve veriler uzman istihbarat personeli tarafından analize tabi tutulmakta ve sıralı amirler aracılığıyla üst makamlara raporlanmaktadır.

3.2.2. Hipotez Oluşturma ve Operasyonun Planlanması

Bir organize suç istihbaratı operasyonunu başlatabilmek için ortada şüphelenmeyi gerektirecek makul gerekçeler bulunmalıdır, ancak bu şüpheler aynı zamanda bir adli soruşturma başlatmaya yetecek boyutta ve yeterlilikte de değildir. Organize suç istihbarat operasyonu, bu şüpheleri bir adli soruşturma başlatılması için yetecek düzeyde bir başlangıç şüphesi haline getirebilmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla ilk olarak suçun işlenmekte olduğuna ilişkin makul ve mantıklı gerekçeler ortaya konularak bir başlangıç hipotezi oluşturulmaktadır. Bir organize suç istihbarat operasyonuna bir hipotezle başlanması, kaynakların ve zamanın verimli kullanımı açısından son derece önemlidir (Thornhill, 1995:120). Bir istihbaratçı, ilk önce uygun verileri analiz edip bir hipotez üretmelidir. Daha sonra bu hipotezi onaylama ya da onaylamama amacıyla, veritabanını genişletmek için istihbari mahiyette çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Operasyon sürecinde artan veritabanı ile bu başlangıçta ortaya konulan varsayım test edilmelidir. Eğer bulgular bu başlangıç hipotezini destekler mahiyette ise, bu hipotez bir adli soruşturma açmaya yeterli olabilecek seviyeye gelene kadar çalışmalara devam edilmelidir. Organize suç istihbaratı operasyonlarına bir organize suçun sözkonusu olabileceği hipotezi ile başlanmaktadır. Bu aşamada bir operasyon planlanmasının gerekli olmadığına da karar verilebilmektedir. Plan, çalışmanın amaç ve hedeflerini ortaya koyarak, operasyonel çalışmaların ne şekilde gerçekleştirileceğine ilişkin bir düzen

içermektedir. Operasyon ekibinde yer alan herkesin görevleri bu aşamada belirlenmektedir.

3.2.3. Operasyonun Örgütlenmesi

Hipotez oluşturma ve operasyonun planlanması aşamasından sonra, operasyon planına uygun olarak operasyonun örgütlenmesi gerekmektedir. Operasyon örgütlenirken, operasyon ekibinde yer alan her bir üyenin görev ve yetkilerinin açık ve net bir şekilde tespit edilmesi gerekmektedir. Bu aşamada operasyonun sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi amacıyla ekip üyeleri arasındaki yetki devrinin sınırları ve bir ekip üyesinin yokluğunda yerini alacak kişinin belirlenmesi de önem arz etmektedir. Operasyon örgütlenirken, öncelikle operasyonun yöneticisi yani lideri belirlenmekte ve bu operasyon liderinin yönetiminde operasyon ekibi oluşturulmakta ve gerekli görülen alanlarda operasyon ekibine uzman takviyesi yapılmaktadır. Son olarak, operasyon ekibinde koordinasyon ve eşgüdümün ana hatlarının da belirlenmesi gerekmektedir.

3.2.3.1. Operasyon Liderinin Belirlenmesi

Operasyonun liderinin belirlenmesi aşaması operasyonun örgütlenmesi faaliyetleri kapsamında ele alınması gereken bir diğer husustur. Bu lider çoğunlukla, uygulamada zaten operasyona karar verilmeden çok önce belirlenmiş olan emniyet istihbarat biriminin organize suç bölümünün amiri olmaktadır. Bu liderlerin organize suç faaliyetlerinin yapısına uygun, bu suçla ilgili kapsamlı bilgi ve tecrübe sahibi kişiler arasından seçilmesi ya da en azından bu bölümlerin başına getirilmeden önce bu konuda ciddi bir eğitim almalarının sağlanması son derece önemlidir. Ayrıca, operasyon liderinin bulunmadığı zamanlarda operasyona liderlik edecek ekip üyesinin de bu aşamada belirlenmesi gerekmektedir. Operasyonun lideri organize suç istihbaratı operasyonunu operasyon ekibi ile birlikte uzun, zorlu ve zaman zaman tehlikeli bir süreç sonucunda operasyonu sonuca götürecektir. Bu nedenle, operasyon ekibi ile lideri arasında sağlam, güvenilir ve dürüst bir ilişkinin kurulması bu yöndeki çalışmaların verimliliği açısından son derece önemli bir husustur.

3.2.3.2. Operasyon Ekibinin Oluşturulması

Operasyon liderinin belirlenmesinin ardından organize suç istihbarat operasyonu ekibinin oluşturulması gerekmektedir. Bu operasyon ekibi de aynen operasyon lideri gibi çoğunlukla uygulamada emniyet istihbarat birimlerinin organize suç bölümünde daha önceden görevlendirilmiş personel olmaktadır. Bu personelinde tıpkı operasyon lideri gibi organize suçun doğasına uygun sosyo-psikolojik altyapıya sahip ve bu suç örgütleri hakkında yeterli bilgi ve tecrübeye sahip personel arasından seçilmesi operasyonel çalışmaların başarısı için son derece önemli bir husustur. Organize suç yapısı itibarı ile terör suçları ile bazı benzerlikler göstermekle birlikte, pek çok açıdan farklılıklar da sözkonusudur. Bu alanda istihdam edilecek personelde, terör konularında uzman personelden farklı ve bu suçla mücadeleye uygun özelliklere sahip personel arasından seçilmelidir. Bu alanda çalıştırılacak personel, bu birimlerde görevlendirilmeden önce iyi bir ön hazırlık ve eğitim aşamasından geçirilmeli ve zaman içerisinde sık sık eğitime alınarak, organize suç hakkındaki yeni trendler, yol ve yöntemler hakkında bilgilendirilmeleri sağlanmalıdır. Operasyon ekibi oluşturulurken, üyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları detaylı bir şekilde tanımlanmalıdır. Ayrıca, bu ekibe gerekli görülen alanlarda uzman kişiler de dâhil edilebilmelidir.

3.2.3.3. Gerekli Görülen Alanlarda Ekibe Uzman Takviyesi

Günümüzde organize suç artık uluslararası bir boyuta ulaşmış ve son derece karmaşık yöntem ve teknikler kullanmaya başlamıştır. Artık organize suç örgütleri gerek yasal olmayan yollardan elde ettikleri paraları aklama aşamasında, gerekse suç faaliyetleri kapsamında yararlandıkları karmaşık bilgisayar teknolojileri alanında konusunda uzman kişileri bünyesinde barındırabilmektedir. Bu organize suç örgütleri, bu teknik konularda uzman üyeleri aracılığıyla illegal faaliyetlerini daha farklı ve yeni yol ve yöntemler kullanarak gizleyebilmektedirler. Artık bu suç türü çok boyutlu ve multi - disiplinler bir olgu haline gelmiştir. Öyle ki artık bu suçlarla mücadelede, geleneksel suç araştırma yöntem ve teknikleri yetmemekte, aynı zamanda bankacılık, finans, muhasebe, bilgisayar ve diğer ilintili sahalar ve faaliyetler hakkında da bilgi sahibi olmayı gerektirmektedir. Bu nedenle operasyon ekibine, operasyonun mahiyetine göre gerekli görülecek alanlarda uzman takviyesi yapılması son derece faydalı olacaktır. Aksi takdirde uzman takviyesi almayan bir emniyet istihbarat birimi organize

suç örgütünün tüm faaliyetlerini ortaya çıkaramama gibi bir tehlike ile karşı karşıya kalabilecektir.

3.2.3.4. Koordinasyon ve Eşgüdümün Ana Hatlarının Belirlenmesi

Bir organize suç istihbaratı operasyonunun başlangıcından en sonundaki raporlama aşamasına kadar her aşamasında operasyon ekibi arasında iletişim ve koordinasyonun tam anlamıyla sağlanması gerekmektedir. Operasyon ekibi sık sık bir araya gelerek elde ettikleri bilgileri analize tabii tutmalı ve operasyonun bundan sonraki seyri hakkında görüş alışverişinde bulunmalıdır. Operasyon ekibini oluşturan tüm üyeler arasında hem biçimsel hem de biçimsel olmayan farklı iletişim kanalları kurulmalı ve operasyonun her anında bu iletişim kanalları açık tutulmalıdır. Çünkü organize suçun yapısı itibarı ile her an ani bir gelişme ile karşılaşılabilir ve yeni önlem ve tedbirler alınması gerekebilir.

3.2.4. Operasyonun Yönlendirilmesi

Organize suç istihbaratı operasyonu planlandıktan ve bu plana göre örgütlendikten sonra operasyonel çalışmalara başlanmaktadır. Operasyon esnasında öncelikle bir dosya açılmakta ve organize suç örgütü ve faaliyetleri hakkında bilgi toplanmaya başlanmaktadır. Bu iş ve işlemlerin ardından yetkili mahkemelerden gerekli kararlar alınarak fiziki-teknik takip ve izleme faaliyetlerine başlanmakta, gerekli hallerde ajan teminine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların ardından, organize suç örgütünün mağduru konumunda olan müştekiler tespit edilmeye çalışılmakta ve organize suç örgütünün yapısı şema üzerinde deşifre edilmektedir. Tüm bu faaliyetler neticesinde elde edilen tüm bilgi ve veriler yetkili üst makamlara rapor edilmektedir.

3.2.4.1. Dosya Oluşturma ve Bilgi Toplamaya Başlanması

Organize suç istihbaratı operasyonu kapsamında gerçekleştirilen çalışmalara öncelikle bir dosya oluşturulmakla başlanmakta ve gerçekleştirilen istihbari mahiyetteki çalışmalar esnasında elde edilen her türlü bilgi ve veri sistematik bir şekilde bu dosyada muhafaza edilmektedir. Böylelikle tüm bu bilgi ve veriler topluca bir yerde tutulmakta ve çalışma esnasında herhangi bir bilgiye ulaşılacak istenildiğinde kolayca ulaşılabilir. Dosya oluşturulduktan sonra, artık organize suç grubu ve faaliyetleri hakkında bilgi toplanmaya

başlanmaktadır. Öncelikle örgüt mensubu olduklarından şüphelenilen şahıslara yönelik olarak bir arşiv taraması gerçekleştirilmekte ve bu şahısların geçmiş suçlarına ilişkin evrak ve bilgiler toplanmakta, ayrıca açık kaynaklar ve online veri bankalarından şahıslarla ilgili inceleme ve araştırmalar gerçekleştirilmekte, şahıslara yönelik olarak mahallinden araştırmalar gerçekleştirilerek, fotoğrafları temin edilmeye çalışılmakta ve şahısların ikamet, işyeri vs. keşif raporları hazırlanmaktadır.

3.2.4.1.1. Arşiv Taraması ve Geçmiş Suçlara İlişkin Evrak ve Bilgilerin Toplanması

Organize suç istihbaratı operasyonu kapsamında gerçekleştirilen ön alan çalışmalarında örgüte mensup şahıslar hakkında gerek istihbarat biriminin gerekse diğer güvenlik birimlerinin arşivlerinde çok ciddi bir araştırma gerçekleştirilmekte ve şahısların geçmiş dönem içerisinde işledikleri suçlar hakkında tanzim edilen ifade, tutanak ve fezleke gibi pek çok resmi evrak toplanmaktadır. Böylelikle örgüt mensuplarının uzun bir süreden beri, birlikte ve organize bir şekilde benzer suçları işledikleri, bu işi bir meslek haline getirdikleri ve önümüzdeki süreçte de benzer suçları işleme riskinin son derece yüksek olduğu gözler önüne serilmektedir.

3.2.4.1.2. Online Veri Bankalarından Veri Toplanması

Organize suç faaliyeti içerisinde yer aldıklarından şüphelenilen şahıslar hakkında arşiv taraması gerçekleştirildikten sonra, tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ait online veri bankalarından bilgi ve veriler toplanmaktadır. Bu kaynaklardan elde edilen bilgi ve veriler operasyonun bundan sonraki seyrini doğrudan etkilemekte, bu bilgiler çoğu zaman operasyon ekibinde varolan şüphelerin pekişmesine ya da yeni bir konu ile ilgili daha derinlemesine bir çalışma yapılmasına zemin hazırlayabilmektedir. Ancak günümüzde emniyet istihbarat birimlerinin, başta bankalar olmak üzere bazı kurum ve kuruluşlara ait online veri bankalarına erişim izni bulunmamaktadır ve bu durum uygulamada organize suç istihbaratı operasyon ekibinin çalışmalarını olumsuz yönde etkilemektedir. Örneğin, kredi kartı harcamalarının online takip edilebilmesi operasyon ekibinin kafasındaki pek çok soruyu cevaplayabileceği gibi, şahısların yerlerinin tespiti ve ileride adli soruşturma aşamasında yakalanmalarının sağlanmaları açısından son derece önemli katkılar sağlayabilecektir.

3.2.4.1.3. Hedef Şahısların Mahallinden Araştırılması ve Fotoğraflarının Temini

Organize suç örgütüne üye olduklarından şüphelenilen şahısların tahkikatlarının yapılması aşamasında öncelikle bir ofis çalışması yapılmakta, mevcut teknik imkânlarla ve açık kaynaklar aracılığıyla şahıslar hakkında herkes tarafından ulaşılabilen her türlü bilgi ve veri toplanmaktadır. Ardından şahısların istihbari teknik ve taktikler kullanılarak iş ve ikamet çevrelerinden araştırılmalarına başlanmaktadır. Bu tahkikatların dolu ve doğru olması devam edecek çalışmalarda yanlış anlaşılmalara mahal vermemesi açısından son derece önemlidir. Bu aşamada şahıslar hakkında imkânlar dâhilinde son derece detaylı bilgi toplamak gerekmektedir. Ayrıca, şahısların bu aşamada fotoğrafları temin edilmeye çalışılmaktadır. Özellikle, teknik takip faaliyetlerinde şahsa ait en az bir fotoğrafının bulunması uygulamada oldukça önemlidir.

3.2.4.1.4. Keşif Raporlarının Hazırlanması

Organize suç istihbaratı operasyonu kapsamında devam eden çalışmalar esnasında, takip edilen hedef şahısların ikamet, iş yeri ve kullandıkları tüm bina ve adresler hakkında, basit krokileri, giriş-çıkış noktaları, kaçış güzergâhları gibi bilgileri içeren son derece detaylı “Keşif Raporları”nın hazırlanması gerekmektedir. Uygulamada diğer birimler tarafından keşif raporlarının emniyet istihbarat birimleri tarafından hazırlanması beklenmekte ve bu Keşif Raporları özellikle adli soruşturma neticesinde operasyonun yakalamaya dönüştürülmesi aşamasında son derece önemli bir rol oynamakta ve yakalamaya yönelik olarak gerçekleştirilecek olan operasyonlar çoğunlukla bu raporlar üzerinden planlanmaktadır.

3.2.4.2. Yetkili Mahkemeden Karar Alarak Fiziki-Teknik Takip ve İzleme Faaliyetlerine Başlanması

Organize suç istihbaratı operasyonlarında, organize suç örgütünün faaliyetlerini deşifre edebilmek amacıyla, özel yetkili mahkemelerden karar alınarak, sık sık fiziki ve teknik takip ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalar neticesinde elde edilen bilgiler sayesinde hedef şahıslara ait yeni adreslere ulaşılabilmekte, şahısların aralarındaki ilişki deşifre edilerek, örgütsel yapı ortaya çıkarılabilmektedir. Organize suç faaliyeti içerisinde yer aldıklarından şüphelenilen şahıslar arasındaki ilişki ağını deşifre edebilmek bir organize suç istihbaratı operasyonunun temel hedefleri arasındadır. Bu

amaçla düzenli takip-tarassut çalışmaları gerçekleştirilebileceği gibi, çalışmanın deşifre olması riski sözkonusu ise aralıklarla takip-tarassut çalışmaları gerçekleştirilebilmektedir. Operasyonel çalışmalar esnasında gerçekleştirilen “önleme dinlemeleri” de gerek örgütsel yapının net bir şekilde ortaya konulması, gerekse planlanmakta olan suçların ve muhtemel müştekilerin tespiti aşamasında son derece faydalı bilgiler sağlayabilmektedir. Teknik takip esnasında örgüt mensupları arasındaki hiyerarşik yapı, işlenmesi planlanan suçlar, suçun muhtemel mağdurları, kullanılan yöntem ve teknikler deşifre edilmeye çalışılmaktadır.

3.2.4.3. Ajan Temini

Organize suç istihbaratı operasyonlarında ajan temini ve çalıştırılması konusu yukarıda da kısaca açıklandığı gibi terör örgütlerine yönelik olarak çalıştırılan ajanların durumundan farklılık arz etmekte olup, farklı ve özel bir uzmanlık gerektirmektedir. Bu suç tiplerinde ajan çalıştırılırken istihbarat personeli süreci tam anlamıyla anlık takip edebilmeli ve gerektiğinde adli birimlerle koordineli çalışmalar yürütebilmelidir. Aksi takdirde, gerek ajan gerekse asli personel açısından sıkıntılı bazı durumların ortaya çıkması sözkonusu olabilmektedir. Ajan ve mutemetlerin suçtan uzak tutulması bu aşamada son derece önemlidir. Organize suçla mücadelede ajan çalıştırılması, bir yandan özellikle batılı ülkelerde organize suçla mücadelede zorunlu bir uygulama olarak görülmeye devam ederken, diğer yandan da özel hayatın gizliliğini ihlal, güveni suistimal, üçüncü şahısları tehlikeye atma, yasadışı yollara sapma gibi riskler taşınması nedeniyle halen tartışma konusudur (Adamoli vd., 1998:165). Ancak tüm bu tartışmalara rağmen ajan ve mutemetler, organize suç örgütünün yapısının ve faaliyetlerinin tam anlamıyla ortaya çıkarılması, muhtemel suçların önceden haber alınarak, önlenmesi ve varsa geçmişte suça maruz kalmış ya da ileride suça maruz kalma ihtimali bulunan müştekilerin tespiti aşamasında uygulamada hayati görevler ifa edebilmektedirler.

3.2.4.4. Müştekinin Tespiti

Emniyet istihbarat birimlerinin, organize suç istihbaratı operasyonu düzenlemelerindeki temel amaç öncelikle vatandaşların bu suçtan mağdur olmalarını önlemektir. Ancak, emniyet istihbarat birimleri uygulamada ne yazık ki organize suç faaliyetlerine bir ya da bir kaç vatandaş mağdur olduktan sonra da vakıf olabilmektedirler. Böyle bir durumda operasyon

ekibinin derhal bu müşterilerin kimliklerini, mağduriyetlerinin mahiyetini ve boyutunu deşifre etmesi gerekmektedir. Müştekerlerin (mağdurların) tespiti zaten organize suçun işlenmiş olduğunu ispatlayacağından, bir müşterinin tespiti ile birlikte artık bir “başlangıç şüphesi” nin mevcudiyetini aramaya gerek kalmamaktadır, Böyle bir durumda artık organize suç örgütünün yapısal şemasını deşifre etmek bir adli soruşturma başlatılması için yeterli olabilecektir.

3.2.4.5. Örgütsel Yapının Şema Üzerinde Deşifre Edilmesi

Özellikle adli birimler açısından örgütsel yapının açık ve net bir şekilde bir şema üzerinde ortaya konulabilmesi son derece önemli bir konudur. Bir organize suç örgütünden bahsederken ikiden fazla kişinin işbirliği yaparak aralarında işbölümü bulunması gibi hususların bulunması en temel özelliklerdendir ve yetkili mahkemeler tarafından adli kararlar verilirken ilk önce bahsekonu örgüt çatısı altında faaliyet yürüttüklerinden şüphe edilen şahıslar arasında böyle bir işbirliği ve işbölümünün bulunup bulunmadığına bakılmaktadır. Bu iki hususu ortaya koymadan bir organize suç örgütünden bahsedebilmek neredeyse imkânsızdır. Mevzuatımıza göre herhangi bir suç işlememiş olsa bile suç işlemek amacıyla biraraya gelmek suçtur ve bu durumun ortaya konulabilmesi halinde ilgililerin kanun önünde ceza almaları söz konusu olabilmektedir. Bir organize suç istihbaratı operasyonu neticesinde örgütsel yapının bir şema üzerinde net ve açık bir şekilde ortaya konulabilmesi gerekmektedir.

3.2.4.6. Elde Edilen İstihbari Bilgilerin Rapor Haline Getirilmesi

Organize suç istihbaratı operasyon ekibi, operasyonel çalışmalar neticesinde elde ettikleri her türlü bilgi ve veriyi üstlerine raporlamak zorundadır. Operasyon ekibi, hazırlayacakları raporu, görevin niteliğine, araştırmanın kapsamına, uygulanacak yaklaşıma; kapsamın, bulguların veya fikirlerin sınırlarına göre çeşitli bölümlere ayırarak hazırlamalıdır. Raporda, elde edilen bilgilerin hangi kaynaklardan ve hangi yöntem ve teknikler kullanılarak elde edildiği açıkça belirtilmeli, kullanılan analiz ve değerlendirme yöntemleri açıklanmalı, ulaşılan sonuç ve değerlendirmeleri destekleyen hususlara yer verilmeli ve bu bilgilerin daha iyi anlaşılabilmesi ve yeterince açıklanabilmesi için çizelgeler ve grafikler de kullanılmalıdır. Bilgiler ve olaylar sıralanırken belli bir kronolojik sıra ile açıklanması, raporun daha anlaşılır olması açısından

önemlidir. İşleyiş öyküsü, suçun o noktaya kadar olan ilerleyişini hikâye ederek, istihbaratçıya onu analiz edilebilecek şekilde yeniden formüle etme imkânı tanımaktadır. İstihbarat personeli tarafından hazırlanacak raporlar sadece suçluluğu işaret eden bilgileri değil, aynı zamanda suçsuzluğa işaret edebilecek gerçekleri ve bilgileri de içermelidir. Bu aşamada toplanan belgeler yığını belli bir düzen içerisinde sıralanmalı, incelenmeli ve özümsemelidir. Hazırlanacak bu raporda konu ile ilgili gerçekler sunulmalı ve şahsi görüşlerin oranı mümkün olduğunca en aza indirilmelidir.

3.2.5. Elde Edilen İstihbari Bilgilerin Analizi, Güvenilirliğinin Denetlenmesi ve Hipotezin Yeniden Test Edilmesi

Organize suç istihbarat operasyonu neticesinde elde edilen bilgilerin rapor haline getirilmesinden sonra son olarak bir kez daha elde edilen tüm bilgilerin güvenilirliği değerlendirilerek, analize tabi tutulmakta ve tüm operasyon süreci bir kez daha gözden geçirilerek denetlenmektedir. Bu aşamada, operasyon esnasında gerçekleştirilen bütün çalışmalar en başından yani ilk bilginin temin edilmesi aşamasından başlamak üzere, basamak basamak yeniden değerlendirilerek, bir nevi iç denetlemeye tabi tutulmaktadır. Başlangıçta ortaya konulan hipotez, operasyon neticesinde elde edilen tüm bilgi ve verilerin de yardımı ile yeniden test edilmekte ve herhangi bir revizyona ihtiyacı olup olmadığına karar verilmektedir. Bu aşama, bir organize suç istihbaratı operasyonunun en kritik aşamalarından bir tanesidir. Çünkü bu aşamada, nihai bir sonuca ulaşarak, bunu adli birimlere ulaştırmaktan vazgeçilerek operasyonun ek bilgi toplamak amacıyla uzamasına ya da genişletilmesine karar verilebilmektedir. Bu karar, emniyet istihbarat biriminin en üst düzey yöneticisi, operasyonun lideri ve operasyon ekibi tarafından hep birlikte verilmektedir.

3.2.6. Elde Edilen İstihbari Bilgilerin Adli Çalışmayı Başlatacak İlgili Birimlere Dağıtımı

Organize suç istihbaratı operasyonu neticesinde emniyet istihbarat biriminin en üst yöneticisi, operasyon lideri ve ekibinin ortak kararları neticesinde bir adli soruşturma başlatılabilmesi için yeterli olan “başlangıç şüphesi”ne ulaşıldığı kanaatine varılırsa, daha önceden belirlenmiş biçimsel yol ve yöntemler kullanılarak elde edilen bilgilerin adli birime dağıtımı gerçekleştirilmektedir. Bu istihbari bilgilerin ulaştırıldığı adli birimler ve savcı da aynı şekilde ortada bir adli

soruşturma başlatılmasına yetecek derecede bir başlangıç şüphesinin bulunduğu kanaatine varırsa, bahse konu organize suç örgütüne yönelik olarak adli soruşturma başlatılmakta ve delil toplanmaya başlanmaktadır. İstihbarat birimleri ile adli soruşturma birimleri arasında sağlam ve sıkı bir ilişki ve işbirliği bulunmalı ve adli soruşturma belli bir aşamaya ulaşana kadar bu birimler arasındaki fikir alışverişi devam etmelidir. Çoğu organize suç örgütü, kendilerine yönelik gerçekleştirilen operasyonlar neticesinde faaliyetlerine son vermekte, ancak bir kısmı faaliyetlerine bu operasyonlardan sonra da devam edebilmektedirler. Bu nedenle operasyondan sonra bu grupların yasadışı faaliyetlerine devam edebilecekleri de gözönünde bulundurulmalıdır.

Sonuç

Günümüzün sınıraşan, teknolojinin her türlü imkân ve yeniliklerinden istifade eden ve gün geçtikçe daha karmaşık ve soruşturulması güç bir hal alan organize suç örgütleri ile mücadele, yeni, esnek ve iyi organize olmuş bir istihbarat operasyon yönetim anlayışını da gerekli kılmaktadır. Organize suç örgütleri güvenlik birimlerinin geçmişte düzenlemiş oldukları operasyonlardan dersler çıkararak, geçmişte yaptıkları hataları tekrarlamamak ve faaliyetlerinin polis tarafından kolayca deşifre edilmesini önlemek amacıyla gerek hukuki gerekse teknolojik her türlü yenilik ve buluşun da yardımı ile farklı, yeni ve son derece karmaşık yol ve yöntemler kullanmaya başlamışlardır. Artık bir organize suç örgütünün varlığını tespit edebilmek, faaliyetlerini deşifre edip, takip edebilmek ve bir adli soruşturma başlatılması için yeterli olabilecek “başlangıç şüphesi”ni ortaya çıkarabilmek eskisi kadar kolay değildir. Sağlam ve doğru bir başlangıç şüphesine ulaşmadan başlatılabilecek bir organize suç adli soruşturması başarılı olamayacağı gibi, sınırlı kamu imkânları gereksiz yere ziyan edilecek ve belki de suçsuz insanlar mağdur edilebilecektir. Ülkemizde emniyet istihbarat birimleri tarafından gerçekleştirilmekte olan organize suç istihbaratı operasyonları bu nedenle son derece önemli bir görev ifa etmektedirler. Bu birimler tarafından gerçekleştirilen operasyonel çalışmalar, son derece uzun, zahmetli, maliyeti yüksek ve tehlikeli çalışmalardır ve iyi organize olmuş, sistematik ve standart bir organize suç istihbaratı operasyon yönetim modelini zorunlu kılmaktadır. Oysa uygulamada böyle bir standart organize suç istihbarat operasyon yönetim modeli bulunduğunu söyleyebilmek son derece güçtür. Standart bir yönetim modeli yeni istihbarat personelinin işi hızlı ve doğru bir şekilde öğrenmesi,

operasyonel çalışmalar esnasında yürütülen çalışmaların belli bir düzen ve standartta ilerlemesinin sağlanması gibi katkılar sağlayabileceği gibi, kuşkusuz operasyonel çalışmaların verimliliğini ve etkinliğini de arttıracaktır.

Tüm dünya ile özellikle batılı ülkelerle kıyaslandığında, ülkemizde istihbarat alanında gerçekleştirilmiş ve uygulama ile akademisyenleri biraraya getirmeyi amaçlayan çalışmalar ne yazık ki yok denecek kadar az sayıdadır. Oysa uygulamada çalışanlarla akademisyenlerin biraraya getirilmesinin, genelde polislik, özelde ise istihbarat alanında son derece önemli katkı ve kolaylıklar sağlayabileceği, bu alandaki mevcut ya da olası problemlere çok farklı çözüm önerileri sunabileceği değerlendirilmektedir. Bu yöndeki çalışmalarla tüm dünya ile paralel olarak hızla değişmekte ve karmaşıklaşmakta olan organize suç faaliyetleri ile mücadelede yeni, çağdaş ve ülkemizin şartlarına uygun mücadele yöntem ve teknikleri geliştirilebilecektir. Bu çalışmada çoğunlukla yazarın kişisel gözlem, deneyim ve tecrübelerine dayanılarak hazırlanan ve önerilen organize suç istihbaratı operasyon yönetim modelini, emniyet istihbarat birimlerinin halen sürdürmekte oldukları terör örgütlerine yönelik istihbarat operasyonlarına da uyarlamak mümkündür. Çalışma organize suç istihbaratı operasyon yönetimi konusunun, hem akademik hem de pratik açıdan bu alanda çalışmakta olan konunun uzmanları tarafından tartışılmasını ve bu yönde daha farklı çalışmalara zemin hazırlamayı amaçlamaktadır.

Kaynakça

- Adamoli, Sabrina; Di Nicola, Andrea; Savona, Ernesto U. ve Zoffi, Paola, (1998), *Organised Crime Around the World*, Helsinki: European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI), Yayın No:31.
- Albanese, J. S., (2004), *Organised Crime in our times*, USA: Anderson Publishing.
- Bozkurt, Ömer ve Ergun, Turgay, (1998), *Kamu Yönetimi Sözlüğü*, Ankara: TODAİE Yayını, No:283.
- Carter, David L., (2004), *Law Enforcement Intelligence: A Guide for State, Local and Tribal Law Enforcement Agencies*, <http://www.cops.usdoj.gov/pdf/e09042536.pdf> (erişim tarihi: 23.05.2012).

- Central Intelligence Agency (CIA), (2012), <https://www.cia.gov/kids-page/6-12th-grade/who-we-are-what-we-do/the-intelligence-cycle.html>, (erişim tarihi: 26.04.2012).
- Elvins, M., (2003), “Europe’s response to transnational organised crime” A. Edwards ve P. Gill (Ed.), *Crime: Perspectives on global security*, London: Routledge, ss.29-41.
- Federal Bureau of Investigation (FBI), (2012), <http://www.fbi.gov/about-us/intelligence/defined>, (erişim tarihi: 07.05.2012).
- Federal Bureau of Investigation (FBI), (2012), <http://www.fbi.gov/about-us/intelligence/intelligence-cycle>, (erişim tarihi: 01.05.2012)
- Gill, Peter, (1998), “Making Sense of Police Intelligence? The Use of A Cybernetic Model in Analysing Information and Power in Police Intelligence Process” *Policing and Society*, C 8, ss.289-314
- Güvel, Enver Alper, (2004), *Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması*, Ankara: Roma Yayınları
- Hulnick, Arthur S., (2006), “What’s wrong with the intelligence cycle”, *Intelligence&National Security*, C.21, S.6, (December), ss.959-979.
- Kılınç, Ahmet, (2012), “Hizmet Kusuru ve Fiili Yol (İdarenin Haksız Fiili)”, http://www.turkhukuksitesi.com/makale_120.htm (erişim tarihi: 22.05.2012).
- McDowell, Don, (1998), *Strategic Intelligence, A Handbook for Practitioners, Managers and Users*, Australia: Cooma, NSW: Istana Enterprises.
- Milli İstihbarat Teşkilatı, (2012), http://www.mit.gov.tr/text_site/giris.html (erişim tarihi: 26.04.2012).
- Mintzberg, H., (1994), “Rounding on the Managers’ job”, *Sloan Management Review*, C.36, S.1, ss.11-26.
- Oxford Advanced Learner’s Dictionary, (2000), New York: Oxford University Press.
- Thornhill, William T., (1995), *Forensic Accounting: How to Investigate Financial Fraud*, USA: Business One Irwin Professional Accounting Library.
- Türk Dil Kurumu, (2012), http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts, (erişim tarihi: 07.05.2012).

- United States Department of Justice, (2003), “The National Criminal Intelligence Sharing Plan”, Global Justice Information Sharing Initiative, (October), USA, <http://www.fas.org/irp/agency/doj/ncisp.pdf>, (erişim tarihi: 01.08.2012).
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), (2011), “Estimating Illicit Financial Flows Resulting from Drug Trafficking and Other Transnational Organized Crimes Research Report”, (October), Vienna, http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Studies/Illicit_financial_flows_2011_web.pdf, (erişim tarihi: 05.08.2012).
- Yenisey, Feridun, (2012) “Tehlikeyi Önleyici Polis ve Adli Polis”, <http://www.hukukturk.com/fractal/hukukTurk/pages/fHm.jsp?pIndxLvl=5> (erişim tarihi: 15.05.2012).